

POSTANOWIENIE

25 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 25 września 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. B. i M. B.
przeciwko B. spółce akcyjnej w G.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej K. B. i M. B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 3 listopada 2022 r., I ACa 1200/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia powodom do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Powodowie K. B. i M. B. wywiedli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 3 listopada 2022 r., wydanego w sprawie przeciwko B. z siedzibą w G. o ustalenie i zapłatę.

Skarżący przedstawili Sądowi Najwyższemu następujące zagadnienia prawne:

1. Czy zapis w umowie kredytu indeksowanego w walucie obcej o marży banku doliczanej do kursu średniego NBP w celu określenia kursu stosowanego

przez bank do przeliczeń ma charakter samodzielnego (odrębnego) postanowienia umownego czy też jest elementem odrębnego zobowiązania?

2. Czy po stwierdzeniu abuzywności postanowień umownych określających w umowie kredytu indeksowanego do waluty obcej mechanizm waloryzacji przewidujący stosowanie kursu ustalanego przez bank w oparciu o kurs średni Narodowego Banku Polskiego powiększony lub pomniejszony o nieokreśloną marżę banku, dopuszczalne jest utrzymanie w mocy tej umowy po usunięciu zapisów o marży banku?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu na okolicznościach mieszczących się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie

przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym (zob. np. postanowienie SN z 26 października 2021 r., I CSK 266/21 oraz z 30 czerwca 2021 r., III CSK 53/21).

Sąd odwoławczy przyjął, że usunięcie z umowy kredytu abuzywnego postanowienia o doliczeniu marży banku w wysokości niedającej się sprecyzować przez konsumenta do wartości kursu waluty obcej obliczanego według tabel NBP pozwala na dalsze wykonywanie umowy. Wskazał przy tym, że usunięcie marży banku z wzoru wyliczenia należnej raty nie wpływa na zmianę treści zobowiązań umownych powodów w pozostałym zakresie.

Sąd Najwyższy zwraca uwagę na to, że w wyroku z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, TSUE podkreślił, że art. 6 i 7 dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty. Pogląd ten TSUE podkreślił także w wyroku wydanym w połączonych sprawach C-80/21 – C-82/21, wskazując że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter nie całości warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, lecz jedynie elementów tego warunku, które nadają mu nieuczciwy charakter, w związku z czym warunek ten pozostaje, po usunięciu takich elementów, częściowo skuteczny, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy Sąd odwoławczy szeroko i precyzyjnie wyjaśnił, dlaczego usunięcie z treści umowy jedynie dodatkowej marży banku, której sposób określania miał charakter abuzywny nie wpływa na zmianę istoty zobowiązania powodów. Istotę tę zidentyfikował bowiem jako uiszczanie rat w wysokości określonej wg tabeli kursów NBP, a marżę banku udzielającego

kredytu uznał za nieuzasadniony w świetle standardów legislacji konsumenckiej dodatkowy koszt. W wyroku z 28 lutego 2023 r., II CSKP 1440/22, Sąd Najwyższy sprecyzował, że *postanowienia umowy (regulaminu), określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na złotówki przy wypłacie kredytu, jak i spłacanych rat na walutę obcą, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych*. W niniejszym przypadku bank mógł swobodnie kształtować kurs jedynie marży przysługującej mu ponad jednoznacznie wskazaną kwotę wynikającą z kursu NBP. Prowadząc takie rozumowanie Sąd nie naruszył tym samym sposobu wykładni dyrektywy 93/13, a w konsekwencji art. 385¹ k.c. wynikających z orzeczeń TSUE.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.